

Ontmoeting

Hatzlelponi

Henk Bouwmeester

Iedereen kent haar wel. Nee, niet van naam, wel haar persoon. Hatzlelponi, de vrouw van Manoach en moeder van Simson¹. Hatzlelponi² was niet haar ‘doopnaam’. Het was een Judese naam³, die de vrouwen van Sora⁴ haar gegeven hadden na haar wonderlijke ontmoetingen met een engel⁵.

Manoach en zij waren Daniëten⁶ en woonden, in afwachting van het vertrek van de Judeeërs uit Sora, in tenten rond het dorp⁷. Zij hoopten binnenkort toch eens in Sora te gaan wonen⁸. Maar niet nadat zij vader en moeder geworden waren. Daarop wachtten zij nu al jarenlang. In het begin van hun huwelijk hadden zij vaak en indringend om de kinderzegen gebeden. Na een paar jaren was hun gebed echter verstomd. Vooral nadat zij Manoach eens terloops gevraagd had of mannen ook onvruchtbaar kunnen zijn. Haar Manoach was toen ineens geen *manoach* (plaats van rust) meer. Woedend had hij geschreeuwd hoe zij op het idee kwam. Zij was onvruchtbaar⁹, hij niet! Toch bleef zij hopen. Maand in maand uit, jaar in jaar uit. Haar onvruchtbare verre overgrootmoeders Sara, Rachel en Rebekka kregen immers uiteindelijk toch ook kinderen¹⁰. Rebekka zelfs een tweeling¹¹!

Eens toen Manoach al vroeg naar het land was gegaan, stond er opeens een man in de opening van haar tent. Een grote, indrukwekkende man¹². Een engel¹³! Vreemd genoeg schrok ze niet eens en was ze niet bang. Maar haar hart sloeg wel een paar keer over toen de man zij dat ze zwanger zou worden¹⁴. Van een zoon nog wel¹⁵! Dat ze daarom geen wijn mocht drinken of iets onreins eten¹⁶, begreep zij wel. Wijn drink je niet als je zwanger bent¹⁷ en onrein eten was bij de wet verboden¹⁸. Dat ze het kind het haar niet mocht knippen was wel vreemd¹⁹. Maar, zo liet de man haar weten, haar zoon was aan God gewijd om het volk te verlossen²⁰. Wat zou Manoach blij zijn. Of toch niet? In plaats dat hij God dankte voor de aanstaande zwangerschap, bad hij of de man nog eens mocht komen²¹. Was dat om de zorg voor het kind? Of dacht hij misschien dat zij ‘vreemd’-gegaan was? Hij bleef nadien wel opvallend vaak thuis of liet haar het werk op het land doen.

Op een dag verscheen de man weer. Opnieuw toen zij alleen was. Nu op het land²². Dat wilde zij helemaal niet, niet opnieuw alleen met die man! Ze ging zo snel ze kon en durfde naar Manoach. ‘Hij is er weer!’ riep ze al van ver²³. Gebedsverhoring, eindelijk! Nog harder dan zij rende Manoach naar het land²⁴. Maar antwoorden op zijn vragen²⁵ kreeg hij niet. Of toch wel. Ze moesten precies doen wat Hatzlelponi al eerder had gehoord²⁶. Wie de man was kreeg hij niet te horen²⁷. Een godsmann²⁸, dat bleek wel toen hij in de rook en warmte van het offer verdween²⁹.

Manoach was doodsbang geworden³⁰. Zij niet, zij was dankbaar en blij voor Gods wonder van verlossing³¹. Vrouwen raken in verwachting als ze dat zelf niet³², niet meer³³ of nog niet verwachten³⁴. Een man kwam er bij Maria zelfs niet aan te pas³⁵.

---

¹ Ofschoon de Bijbel de naam van de moeder van Simson niet noemt is de Joodse overlevering het unaniem eens over haar naam Hatzlelponi. Ook wel geschreven als Zlelponi of Zlelponith (zie o.m. www.jwa.org met zoekterm Manoach).

-
- ² Zie 1 Kronieken 4:3 in de NBV, NBG-51 en GNB. In de SV wordt de naam vertaald als Hatzlelponi.
- ³ De naam Hatzlelponi (Hasselponi) wordt in 1 Kronieken 4 genoemd in het geslachtsregister van Juda.
- ⁴ Bij de eerste verdeling van het land Kanaän werd het gebied rond Sora toegewezen aan de stam van Juda (Joz. 15:21 en 33).
- ⁵ Volgens Mordechai Torczyner (op <http://ohave.tripod.com/chumash/samson.htm>) is *tzel* de uitdrukking die in de Torah wordt gebruikt voor de engelen die bij Lot kwamen (Gen. 19). Het voorvoegsel *Ha* duidt op twee keer en *poni* op 'zich wenden of zien'.
- ⁶ De Bijbel vertelt alleen dat Manoach tot de stam van Dan behoorde (Re. 13:2a : In die tijd leefde er in de omgeving van Sora een zekere Manoach, die tot de stam Dan behoorde). We mogen aannemen dat ook Hatzlelponi een Danitische was omdat huwelijkspartners doorgaans binnen de stam gezocht of aangewezen werden.
- ⁷ Rechters 13:25: Tussen Sora en Estaol, waar de Daniëten hun tenten hadden opgeslagen,
- ⁸ Bij de definitieve verdeling van het land werd Sora toegewezen aan de Daniëten (Joz. 19:41). Maar voordat zij zich daar konden vestigen werden zij door de Amorieten de bergen in gejaagd (Re. 1:34). In de NBV wordt dat in Jozua 19:47a omschreven als 'verloren zij het gebied'. Na de tijd van Simson zijn de Daniëten op zoek gegaan naar een eigen grondgebied en hebben dat 'gevonden' (lees: veroverd nadat ze de bewoners uitgemoord hadden) in Lachis (Lesem, Re. 18:27 ev.), in het noorden van het land (Joz. 19:47). Dit is ook de lijn die de kanttelingen in de *Studiebijbel in Perspectief* volgt. Te meer daar eerdere vertalingen van Jozua 19:47 erop duiden dat het aan Dan toegewezen gebied te klein werd.
- ⁹ Rechters 13:2b: Zijn vrouw was onvruchtbaar en had nooit kinderen gekregen.
- ¹⁰ Sarai was onvruchtbaar (Gen. 11:30) en schonk op hoge leeftijd Isaäk het leven (Gen. 21:2). Rachel bleef lange tijd kinderloos (Gen. 29:31b), maar God verhoorde haar gebed (Gen. 30:22) waarna zij zwanger werd en Jozef ter wereld bracht (Gen. 30:23-24).
- ¹¹ Rebekka was eveneens onvruchtbaar maar nadat Isaäk vurig gebeden had om een kind raakte ze in verwachting van de tweeling Esau en Jakob (Gen. 25:21-22).
- ¹² Rechters 13:6a: De vrouw ging naar haar man en vertelde hem dat er een godsman bij haar was geweest. 'Hij zag er bijzonder ontzagwekkend uit,' zei ze.
- ¹³ Rechters 13:3a: Op een dag verscheen bij haar een engel van de HEER.
- ¹⁴ Rechters 13:3c: 'Maar nu zult u zwanger worden en een zoon baren.
- ¹⁵ Rechters 13:5a: U zult zwanger worden en een zoon krijgen.
- ¹⁶ Rechters 13:4: Onthoud u daarom van wijn en andere drank en eet geen voedsel dat onrein is.
- ¹⁷ De consumptie van één glas wijn door een zwangere vrouw volstaat, volgens een Canadese onderzoeker, om de hersenen van haar ongeboren kind te beschadigen. Dr. Robert Sutherland van University of Lethbridge onderzocht het effect van alcohol op foetus hersenen. Momenteel doet hij een vervolgonderzoek op menselijke hersenen. De eerste resultaten lijken een eerder onderzoek op ratten te bevestigen. Als de moeder alcohol gebruikt, dan wijzigt het aantal neuronen (zenuwcellen) in de hersenen van haar ongeboren kind. Die veranderingen interfereren zowel met het geheugen als met de manier waarop elektrische signalen in het brein worden doorgegeven. De wijzigingen zijn permanent en onherstelbaar. Dokter Sutherland pleit dan ook voor geheelonthouding tijdens zwangerschappen (zie o.m. www.news-medical.net).
- ¹⁸ Leviticus 11:47: Er moet onderscheid worden gemaakt tussen wat rein is en wat onrein en tussen dieren die wel en dieren die niet gegeten mogen worden.
- ¹⁹ Rechters 13:5b: Zijn haar mag nooit door een scheermes worden aangeraakt.
- ²⁰ Rechters 13:5c: 'want hij zal al vanaf de moederschoot als nazireeër aan God gewijd zijn. Hij zal een begin maken met de bevrijding van Israël uit de greep van de Filistijnen.'
- ²¹ Rechters 13:8: Manoach bad tot de HEER: 'Mag ik u vragen, Heer, laat de godsman die u gezonden hebt toch opnieuw bij ons komen, om ons te vertellen wat we moeten doen wanneer de jongen eenmaal geboren is.'
- ²² Rechters 13:9: God verhoorde hem en de engel van God kwam opnieuw naar de vrouw toe. Zij was bezig op het land, Manoach was op dat moment niet bij haar.
- ²³ Rechters 13:10: Ze haastte zich naar haar man: 'Hij is er weer,' riep ze, 'die man die laatst bij me was!'
- ²⁴ Rechters 13:11a: Manoach ging meteen met haar mee
- ²⁵ Rechters 13:11b-12: Bij de vreemdeling aangekomen vroeg hij: 'Bent u degene die met mijn vrouw gesproken heeft?' 'Inderdaad,' antwoordde hij, en Manoach vroeg: 'Wanneer uw woorden uitgekomen zijn, hoe moet de jongen zich dan gedragen en wat moet hij doen?'
- ²⁶ Rechters 13:13: De engel van de HEER antwoordde: 'Uw vrouw moet zich onthouden van alle dingen die ik heb genoemd:
- ²⁷ Rechters 13:17-18: 'Zeg ons uw naam,' vroeg hij, 'zodat wij u eer kunnen bewijzen wanneer uw woorden uitgekomen zijn.' Maar de engel van de HEER antwoordde: 'Waarom vraagt u naar mijn naam? Die is voor u toch te wonderbaarlijk.'

---

²⁸ Rechters 13:21b-22: Nu beseft Manoach dat het een engel van de HEER was geweest. Hij zei tegen zijn vrouw: 'We hebben God gezien. Dat wordt onze dood!'

²⁹ Rechters 13:19b-20a: Toen gebeurde er voor de ogen van Manoach en zijn vrouw iets wonderbaarlijks: in de vlam die van het altaar opschoot naar de hemel steeg de engel van de HEER op.

³⁰ Rechters 13:21b-22: Nu beseft Manoach dat het een engel van de HEER was geweest. Hij zei tegen zijn vrouw: 'We hebben God gezien. Dat wordt onze dood!'

³¹ Rechters 13:23: Maar zijn vrouw antwoordde: 'Als God ons had willen doden, had hij vast ons offer niet aanvaard en ons niet laten zien wat we nu gezien hebben. En dan had hij ons daarnet zeker niet zulke beloften gedaan.'

³² Hatzleponi had stellig niet meer verwacht in verwachting te raken. Zij was onvruchtbaar (Re. 13:2b), wat bevestigd werd door de engel: 'Tot nu toe was u onvruchtbaar' (Re. 13:3b).

³³ Lucas 1:36: Luister, ook je familielid Elisabet is zwanger van een zoon, ondanks haar hoge leeftijd. Ze is nu, ook al hield men haar voor onvruchtbaar, in de zesde maand van haar zwangerschap,

³⁴ Maria had geen gemeenschap met een man gehad en werd toch zwanger (Luc. 1:34: Maria vroeg aan de engel: 'Hoe zal dat gebeuren? Ik heb immers nog nooit gemeenschap met een man gehad).

³⁵ Lucas 1:35: De engel antwoordde: 'De heilige Geest zal over je komen en de kracht van de Allerhoogste zal je als een schaduw bedekken. Daarom zal het kind dat geboren wordt, heilig worden genoemd en Zoon van God.'